

BUTLLETÍ
DE
NOSTRA PARLA
(SECCIÓ CATALANA)

N.º 11

Juliol - Agost - Setembre 1922

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Boters, 16, primer. — BARCELONA

LA LLIBERTAT DE LA PATRIA

Fins ara, tothom estava d'acord amb què la pàtria deu ésser independent, per manera que en dir llibertat de la pàtria s'entenia clarament que es parlava de la única llibertat que a una pàtria escau, de la seva independència. S'entenia que una pàtria sense independència era una pàtria sense llibertat, una pàtria sotmesa a altra o bé a altres pàtries.

Es discutia — com es segueix discutint — quins són els elements que caracteritzen els nuclis com a pàtries distintes i es discutia també — i també es segueix discutint encara — si tal o qual nucli fruïa dels elements característics de la pàtria. Però sempre s'havia convingut amb què una pàtria per ésser lliure necessitava viure d'una manera independent quant a estructura i actuació de l'organisme del seu govern.

Perxò es parlava com si fos igual d'autonomia i d'independència dels pobles i dels Estats. Però darrerament, la paraula autonomia, a Catalunya, usant una expressió vulgar, podríem dir que ha anat aigualint-se, ha anat apropant-se a una

significació més restringida i així des de fa poc temps — relativament — s'ha parlat d'autonomia de Catalunya en el sentit d'un organisme de llibertats determinades per la nostra pàtria.

Doncs, si autonomia de Catalunya ja no vol dir independència de Catalunya, caldrà que tots els que sabem i sentim que Catalunya és la pàtria nostra, la pàtria dels catalans, bandegem aquell epítet i usem aquest quan volgüem parlar de la llibertat que escau al nostre poble com a pàtria nostra que és.

Es clar que la independència absoluta no ha existit mai i que menys existeix en els nuclis civilitzats. Ni la Xina en els típics temps del seu amurallament vivia completament independent, sense relacions i inter-dependències amb els altres pobles. Els pobles del món, en el seu viure, estan lligats per relacions i dependències de distintes menes. Però en usar el mot independència de la pàtria o independència de la nació (que és el mateix pels que trobem que nació i pàtria és una mateixa cosa) ben clarament signifiquem la llibertat de la nació quant al seu governament, però, en aquesta esfera del governament, ben plena, no un conjunt de llibertats parcials, sinó la llibertat, la independència que suposa el viure d'un poble governat per ell mateix, no per altres pobles.

Ni l'expressió independència del pobles vol dir tampoc que aquests visquin aïllats els uns dels altres. Hi ha en primer lloc la situació federalista que no repugna a la independència nacional. El federalisme és un pacte que quan s'estableix entre pobles lliures, entre veritables nacions independents, no trenca la independència de cap d'elles, de la mateixa manera que en l'ordre particular un contracte privat no repugna a la llibertat de cada contractant. Oimés hi ha la situació creada per pactes i tractats internacionals que tampoc trenquen necessàriament la independència dels pobles mentre cada poble mantingui la seva sobirania pròpia, l'organització i actuació del seu govern I, altrament, la independència de la pàtria tampoc repugna l'internacionalisme que, en teoria almenys, és una superació del nacionalisme, no una derrota ni un esmicolament d'ell.

Si les pàtries deuen ésser independents i si Catalunya és la nostra pàtria, Catalunya deu ésser lliure amb una llibertat d'independència, i si autonomia, entre nosaltres ja no vol dir el mateix que independència, cal que no usem ja els dos mots, Catalunya i autonomia, com si convinguessin l'un a l'altre. El millor és que aquest mot autonomia el deixem arrenconat en el farcell de curiositats històriques del nostre renaixement nacional, emprant en canvi el mot independència quan ens volgüem referir a la llibertat de Catalunya.

R. NEGRE-BALET.

LA TASCA DE LES DELEGACIONS

DELEGACIO DE BALAGUER

El dia 9 de Juliol tingué lloc l'esplendent festa d'inauguració de l'entitat Delegada de Nostra Parla el Consell Directiu de la qual donàvem en el número anterior.

La festa patriòtica es composava d'un bell programa de Sardanes que es ballaren a la plaça Major i d'un homenatge a la Llengua Catalana, que tingué lloc a l'estatge de la Joventut Nacionalista.

De Nostra Parla de Barcelona hi assistiren els senyors En Domènec Pallerola, En Manel Massó i Llorens i En Martí Esteve.

La festa tota assolí un èxit immens. L'acte d'homenatge a la nostra llengua resultà d'un esplendor imponent. La sala de la Joventut Nacionalista era plena de gom a gom i a la festa hi assistí una nombrosa representació dels nacionalistes de Borges Blanques que portaven una formosa bandera catalana.

Tots els oradors foren molt aplaudits i en donar-se, per cloure la festa, un *Visca Catalunya!*, ressonà un clam unànime i una ovació xardorosa i delirant. Ja no cal dir que es cantaren *Els Segadors*.

CONCURS LITERARI

Tot just naixenta la nova entitat representativa de Nostra Parla, ja donà proves d'un impuls vigorós i d'una vitalitat espiritual prometedora.

El Consell Directiu amb l'ajut fraternal de la Joventut Nacionalista i de tots els patriotes de Balaguer, va organitzar un *Concurs Literari comarcal*, que a l'escampar la nova del qual arreu de les viles urgellenques havia d'estimular l'afició i refermar l'amor a la nostra llengua nacional.

La festa del certamen Literari tingué lloc el dia 11 de Setembre al Saló del Consell de la Casa de la Ciutat i presidida pel senyor Batlle el qual en fer el discurs presidencial donà proves d'un sincer patriotisme.

Ocupaven llocs proferents ultra els elements de la Junta de la Joventut Nacionalista i Consell Directiu de la Delegació de Nostra Parla i altres personalitats, els representants de Nostra Parla de Barcelona En Domènec Pallerola, En R. Negre-Balet i N'Alfons Maseras. Després del repartiment de premis es pronunciaren bells parlaments cloguent l'acte l'eximi literat N'Alfons Maseras amb un discurs eloqüentíssim amarat de patriotisme.

DELEGACIO DE BELLCAIRE D'URGELL

Tingué lloc el segon diumenge de Juliol una vetllada d'afirmació nacionalista, organitzada per l'incansable i ferm propagandista de nostra causa el mestre nacional català En Jaume Arqué i Clapés.

Hi assistiren els senyors Pallerola, Martí Esteve i Massó i Llorens.

El públic que omplia el millor teatre de la vila, ovacionà amb entusiasme els oradors.

DELEGACIO DE MOLLERUSA

Aquesta Delegació mai no es cansa d'organitzar actes patriòtics en defensa de la llengua catalana i afirmatius del nacionalisme més ferm i veritable.

Ens enterem amb satisfacció de les moltes vetllades literàries que ha organitzat i de la tasca que en favor de nostra llengua realitza des de les planes del valent portaveu nacionalista de la comarca, *Urgell-Segarra*.

El dia onze de Setembre en commemoració de la data històrica per la nostra Pàtria, organitzà una vetllada patriòtica que tingué lloc a l'Acadèmia Montserratina. De Nostra Parla de Barcelona hi assistiren els senyors En Domènec Pallerola, En R. Negre-Balet i N'Alfons Maseras.

DELEGACIO DE TARREGA

FESTA INAUGURAL D'HOMENATGE
A LA LLENGUA CATALANA

El dia 24 de Setembre va celebrar-se el gran miting d'afirmació nacionalista i d'homenatge a la Llengua Catalana.

De Nostra Parla de Barcelona hi assistiren els senyors En Rafel Cardona Marti, En Domènec Pallerola, En R. Negre-Balet, En Martí Esteve, En Manuel Massó i Llorens i En J. Civera i Sormaní.

L'acte tingué lloc a la Sala de la Societat *La Dàlia*, que estava plena de públic.

Després d'un eloqüent discurs del president de la Delegació En R. Piqué i Batlle, ferm nacionalista, feren ús de la paraula tots els oradors que hi assistiren de Nostra Parla de Barcelona.

El públic no es cansà d'ovacionar i d'aplaudir els parlaments dels oradors tots ells d'enaltiment i defensa de nostra llengua i d'afirmació sincera del nacionalisme veritable.

DELEGACIO D'AGRAMUNT

Per tal de donar-hi una conferència en nom de la Comissió de Propaganda i dur a terme els treballs per constituir-hi una Delegació, el tercer diumenge del propassat Setembre, visità la bella vila lleydatana el senyor En Rafel Cardona Marti.

Amb l'assistència de nombrós públic donà la conferència anunciada, essent presentat l'orador pel prestigiós nacionalista En R. Viladot.

La conferència de l'amic Cardona tingué l'eficàcia de deixar constituïda a Agramunt una representació de Nostra Parla el Consell Directiu de la qual donarem en el número vinent.

LA DIADA DE LA LLENGUA CATALANA

A L'ARBOS DEL PENEDES

Està anunciada per al dia 29 del vinent octubre la Diada de la Llengua Catalana, la festa d'homenatge de la qual es celebrarà al Saló Arbosenc.

De Nostra Parla hi assistiran els senyors En Domènec Pallerola, En R. Negre-Balet i En J. Civera Sormaní.

A SARREAL

S'estan terminant els treballs d'organització per a celebrar a l'estatge de l'Agrupació Nacionalista Republicana una Diada de la Llengua Catalana.

A TERRASSA

Per el dia 26 de novembre vinent està anunciada la magna festa d'homenatge a la Llengua Catalana organitzada amb la col·laboració de Nostra Parla. Regna un gran entusiasme l'intensitat del qual fa esperar que la Diada esdevindrà un èxit esplendorós.

A MONTBLANC

S'efectuen actius treballs d'organització per part de Nostra Parla per a celebrar a la vila de Montblanc una esplèndida festa d'homenatge a la Llengua.

El lluitador setmanari "La Nova Conca", font la més abundosa i pura del nacionalisme a la comarca, està disposat a treballar en favor de l'esmentada festa patriòtica.

A GANDESA

Probablement s'escaurà en el primer diumenge de desembre la celebració a la vila de Gandesa de la Diada. El director de l'actiu i incansable periòdic "El Llamp" ens ha escrit en el sentit de col·laborar sincerament a la nostra obra patriòtica.

NOTICIARI DE LES TERRES CATALANES

CATALUNYA

— A Tremp el 25 de juliol s'hi celebrà un gran míting d'afirmació nacionalista amb motiu de pendre acords sobre l'actuació a seguir després de l'Assemblea Nacional Catalana.

— A la ciutat de Girona el dia 2 de juliol hi tingué lloc una festa catalana organitzada per la Lliga del Bon Mot.

— A Figueres i amb motiu d'inaugurar-s'hi la Biblioteca Popular, hi tingué lloc el 2 de juliol una solemníssima festa d'homenatge i gratitud a la Mancomunitat de Catalunya.

— A la Pobla de Lillet s'hi celebrà el primer diumenge de juliol una gran Diada Patriòtica amb motiu de la benedicció de la Senyera de l'Orfeo.

— El dia 9 de juliol tingueren lloc a Barcelona els grans actes d'afirmació nacionalista que organitzà la Lliga Regionalista.

— La Unió Catalanista el dia 8 de juliol celebrà un míting d'afirmació nacionalista al Centre Autonomista de Dependents.

— La colònia Güell organitzà per la mateixa data una festa patriòtica que assolí un èxit brillant.

— A Badalona i al Círcol Catòlic hi tingué lloc el primer diumenge de juliol, una festa catalana en defensa de la bona premsa. Hi parlaren els senyors Lleal, Figueras, Rovira, Brias i Civera Sormani.

— A Santa Coloma de Queralt s'ha començat a publicar un periòdic dels nostres que du per capçalera *Sagarra Nacionalista*.

— El dia 11 de juliol tingué lloc la notabilíssima festa de la Música Catalana. Fou elegida regina Na Concepció Patxot i actuà de president del Jurat l'eximí Kurt Schindler, el discurs del qual en l'hora de la festa fou un treball bellíssim sobre la nostra música nacional.

—El segon diumenge de juliol tingué lloc a Cardedeu la inauguració del seu Centre Nacionalista.

—El mateix dia, a Montblanc, s'hi celebrà una gran Diada Nacionalista per a commemorar la data en què foren enderrocades les muralles de la vila quan la guerra dels Segadors.

—S'inicià a La Bisbal una gran incompatibilitat entre el jutge de primera instància i l'opinió popular de la vila, per haver demostrat l'esmentat senyor una immensa afició a la llengua de Castella, menyspreant la de la nació on conviu.

Amb aquest motiu han començat a ploure protestes contra aquell i encoratjadores felicitacions a la Unió Jurídica Catalana que duu la direcció de la defensa dels nostres drets. NOSTRA PARLA ha estat de les primeres entitats en fer-ho.

—Els Pomells de Joventut, cada dia més nombrosos i entusiastes, organitzen amb força freqüència actes patriòtics i festes nacionalistes.

—Acció Catalana ha celebrat a Ripoll un aplec patriòtic que ha assolit un èxit esplendorós.

—Tingué lloc a Poblet un altre aplec grandios ben expressiu del sentiment unànime de nacionalisme que hi ha a Catalunya.

—El Foment de la Sardana de dia en dia intensifica més la seva tasca de nacionalització de la nostra dansa, mitjançant festes sardanístiques que organitza i fent pàtria des de les planes del seu sefmanari.

—Aquest any l'onze de setembre fou una Diada gran de tan immensament imposant de patriotisme.

Foren a milers les corones depositades al peu del monument a En Rafel de Casanova i les adhesions trameses a l'acte.

NOSTRA PARLA, com tots els anys, hi portà una corona de les més formoses.

—Del dia 9 al 12 de setembre va romandre entre nosaltres el president de la Secció Valenciana de NOSTRA PARLA el qual ens acompanyà a dur la corona de l'entitat nostrada al monument d'En Casanovas.

—Cal esmentar com a nova dissortadament interessant el moviment patriòtic de protesta de Catalunya per la supressió de l'Autonomia Universitària.

Gairebé totes les entitats científiques, culturals i patriòtiques han tramès telegrams i lletres de protesta pel Decret del ministre d'Instrucció pública, Montejo.

—La Comissió d'Educació General de la Mancomunitat segueix la seva tasca lloable, organitzant conferències arreu de les viles de Catalunya.

—A Capsanés en Tomàs Iduarte hi donà una conferència patriòtica sobre la tasca de l'A. Protectora de l'E. Catalana.

—Tingué lloc un aplec sardanístic a Sant Pere de Premià.

—Es celebrà un aplec nacionalista a Breda l'11 de setembre.

—A Esponellà l'últim diumenge de setembre s'hi celebrà una grandiosa festa patriòtica amb motiu d'inaugurar-s'hi el Centre Nacionalista.

VALENCIA

—En una de les sessions que va celebrar la Diputació "Provincial" el diputat En Francesc Moliner proposà que en dita corporació fos aprovada la oficialitat de nostra llengua. Tan patriòtica proposició fou aprovada per unanimitat.

—El dia 9 tingué lloc a la joliua ermita de Sant Antoni de Betxi en la comarca d'Espadà el tercer aplec comarcal de solitaris nacionalistes. Va estar molt concorregut. Es pronunciaren discursos pels senyors Espinosa, Ferrandiz, Pizcueta, Tomàs, el rector d'Artana Mossèn Manzana, Marín de Villarreal i altres.

—A la sala de sessions de la Diputació es celebraren els dies 23, 24, 25 i 26, les sessions de l'Assemblea que per a enaltiment de nostra parla havia convocat la societat del mateix nom. Es discutiren diverses ponències sobre el valencià en les escoles, en els tribunals, en la llar, en els organismes públics, etc. Intervingueren entre altres personalitats els diputats a Corts per la Ciutat Srs. Azzati i Ibàñez Rizo, l'ex-diputat Sr. Simó, l'ex-Alcalde Sr. Samper, els regidors Srs. Brau i

Muñoz Carbonero, el diputat "provincial" Sr. Moliner, el catedràtic a Santiago Sr. Alcayde Vilar. Fou un veritable èxit del que se'n ocupà la premsa de Catalunya per lo qual no anotem més detalls.

—El dia 30 En Vicens Tomàs i Martí parlà a Artana exposant els treballs de l'Assemblea abans esmentada.

En 6 d'aquest mes repetí En Tomàs la conferència a Betxí.

—En Miquel Duràn i Tortajada donà al Círcol de Belles Arts lectura de la seva obra "La dansa més bella", la lectura de la qual fou acompanyada al piano per l'autor de la música el mestre Palau i Boix.

A conseqüència de l'acte anterior es promogué en tots els diaris de la ciutat una campanya al voltant del Teatre Líric Valencià. Donà per resultat la formació de l'Associació d'autors valencians que organitza per a passat Carnestoltes una temporada al Teatre Principal.

—El dia 20 d'Agost es va celebrar a la vila de Benassalt un homenatge a Mossèn Garcia i Girona, autor del formós poema titulat "Seidia" que està inspirat en fets de la reconquesta. Hi varen pendre part distingides personalitats de Castelló. El poble s'hi va associar entusiàsticament.

—Tomàs Martí i Adolf Pizcueta van fer un viatge per Artana i Betxí on varen deixar constituïdes sengles "Joventuts Valencianistes."

El dia 24 En Vicents Tomàs i Martí va donar una conferència a Vilarreal que va ser profusament anunciada i que va constituir un veritable èxit.

MALLORCA

—L'Ajuntament té un bell projecte per a l'organització enguany de les colònies escolars.

—El consistori en pes de la ciutat de Mallorca va acordar a proposta de N'Antoni Quintana declarar Festa Municipal la data que se celebri l'homenatge a la memòria d'En Ramon Llull.

—S'ha publicat l'obra del poeta Mossèn Llorenç Riber sobre la Conquesta de Mallorca. Cal recordar que aquesta obra obtingué el primer premi en el certamen convocat amb motiu de la commemoració de la Conquesta de Mallorca.

—L'Orfeo "Penedés" de Vilafranca, anà a Mallorca en excursió artística, essent rebut afablement.

—El gran poeta mallorquí Joan Alcover anirà als Jocs Florals de Girona per actuar de mantenedor. Abans de tornar a la ciutat de Mallorca donarà una conferència a l'Ateneu Barcelonès.

ROSSELLO

Els *cantaires catalans* assoliren un veritable èxit quan realitzaren la visita col·lectiva a Canet.

—Visità Perpinyà el passat juliol l'Orfeo de Figueres "Germanor Empordanesa", donant-hi moltes audicions de les cançons populars nostrades. Foren rebuts i obsequiats afectuosament.

—El Casal Català treballa en l'organització de vetllades literàries i teatrals que vénen donant-se amb èxit.

JOCS FLORALS CELEBRATS

Ateneu del Districte segon de Barcelona, Mataró, Vendrell, Santa Eulàlia, Poble Nou, Santa Coloma de Farnés, Rubí, Santa Perpètua, Masnou, Castelló d'Ampúries, Badalona (Pomells), Sant Feliu de Guíxols, Sans, Malgrat, Empordà.